

BG

EN

EN

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 23.2.2011
COM(2011) 78 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

Преглед на „Small Business Act“ за Европа

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Преглед на „Small Business Act“ за Европа

1. ВЪВЕДЕНИЕ

„Small Business Act“ за Европа (SBA)¹, осигурява всеобхватна рамка на политиката за МСП, насърчава предприемачеството и затвърждава принципа „Мисли първо за малките!“ в разработването на законодателството и политиките, с цел да се подобри конкурентоспособността на МСП.

SBA се основава на десет принципа и няколко конкретни действия на политиката и законодателни действия за тяхното прилагане, и чрез SBA се приканва както Комисията, така и държавите-членки да преодолеят пречките, които възпрепятстват потенциала на МСП за растеж и създаване на работни места. В настоящото съобщение се прави равностойна оценка на изпълнението на SBA и се оценяват новите нужди на МСП, които действат в условията на сегашната икономическа среда, в която те все по-трудно получават финансиране и достъп до пазари. Чрез SBA трябва да допринесе за постигане на амбициозните цели на новата програма за реформи на Комисията, стратегията „Европа 2020“², в чиито водещи инициативи вече са предвидени няколко свързани с МСП действия. В годишното изследване на растежа³, представено от Комисията през януари 2011 г., се стигна до заключението, че реализирането на стратегията „Европа 2020“ изисква, в допълнение към фискалната консолидация, проактивни политики за увеличаване на растежа в ЕС, включително мерки за подобряване на средата за развитие на промишлеността и бизнеса, по-специално на МСП. Също така съобщението на Комисията „За Акт за единния пазар“ постави началото на дебат относно мерките от ключово значение, които трябва да бъдат приети, с цел да се възобнови развитието на единния пазар, включително инициативи за засилване на конкурентоспособността на МСП.

В настоящия преглед е представено обобщение на напредъка, постигнат през първите две години от действието на SBA, изложени са нови действия в отговор на предизвикателствата, свързани с икономическата криза, посочени от заинтересованите страни, и са предложени мерки за подобряване на разпространението и прилагането на SBA, с ясно посочена роля за заинтересованите страни, като бизнес организациите имат водеща позиция. В същото време не трябва да се забравя, че всяко МСП е различно: техните различия в размер, област на дейност и правна форма изискват подходящо адаптирано внимание от страна на създателите на политики. Най-накрая с настоящия преглед се указва на ангажимента на Комисията да продължи прилагането на SBA, като се призовават държавите-членки да поемат своя дял от отговорността.

¹ Съобщение на Комисията „Мисли първо за малките!“, „Small Business Act“ за Европа, COM(2008)394 окончателен.

² http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm

³ COM(2011) 11 окончателен.

2. ПРИЛАГАНЕТО НА SBA БЕЛЕЖИ УСТОЙЧИВ НАПРЕДЪК, НО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ПОЛОЖЕНИ ДОПЪЛНИТЕЛНИ УСИЛИЯ

SBA се основава на десет ключови принципа и редица конкретни действия, напълно одобрени от Европейския съвет през декември 2008 г. Както Европейската комисия, така и държавите-членки са поели ангажимента да предприемат необходимите мерки за подобряване на регулаторната, административната и бизнес средата и за подпомагане на европейските МСП. Основният фокус е бил и остава структуриран около три области: гарантиране на достъп до финансиране, възползване в пълна степен от единния пазар и разумно регулиране.

Първият доклад относно мерките на Комисията и на държавите-членки за прилагане на SBA беше публикуван през декември 2009 г.⁴. В този раздел се надгражда върху тези резултати и се прави оценка как и в каква степен ЕС и държавите-членки са приложили SBA.

2.1. *Напредъкът, реализиран от Европейската комисия*

Скок напред в подобряването на бизнес средата

Всички законодателни инициативи, предвидени от SBA, са приети, с изключение на регламента, предвиждащ устава на Европейско частно дружество (SPE), който все още се обсъжда в Съвета. Комисията подканя държавите-членки да го приемат без отлагане, за да намалят административните пречки пред трансграничния бизнес. С директивата относно електронното фактуриране, приета от Съвета през 2010 г., се дават преимущества, по-специално като се позволява изпращането на електронни фактури при същите условия като изпращането на фактури на хартиен носител. В допълнение към това, предприятия с оборот по-малко от 2 милиона EUR могат да се възползват от възможен режим на касова отчетност, който им дава възможност да забавят осчетоводяването на ДДС докато получат плащане от своите клиенти⁵. Директивата за борба със забавените плащания, приета от Съвета през януари 2011 г., изисква публичните органи да плащат в срок от 30 дни и установява краен срок от 60 дни за уреждане плащанията между предприятията, освен ако предприятията изрично не са се договорили другояче и ако не е прекалено нелоялно спрямо кредитора⁶. Държавите-членки се приканват да приложат директивата без отлагане. В допълнение Комисията започна да използва т.нар. „МСП тест“ в своите оценки на въздействието.

По-голяма роля на ЕС в осигуряването на достъп до финансиране е нараснала

За да се подобри достъпът на МСП до финансиране, чрез финансовите инструменти в Рамковата програма за конкурентоспособност и иновации (CIP) се продължава улесняването на инвестициите в рисков капитал и осигуряването на гаранции за кредитиране на МСП. Микропредприятията представляват 90 % от повече от 100 000 МСП, които до момента са се възползвали от финансовите инструменти по CIP. Още 200 000 МСП се очаква да се възползват до 2013 г. Като средна стойност, всяко МСП,

⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/implementation/files/sba_imp_en.pdf

⁵ Освен това Зелена книга на Комисията относно бъдещето на ДДС включва специална секция относно МСП.

⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/fighting-late-payments/index_en.htm

на което е предоставен гарантиран заем в ЕС, създава 1,2 работни места⁷. Комисията също така установи постоянен форум за финансиране на МСП, който обединява представители на МСП, на банките, на пазарните оператори, на други финансови институции, включително на ЕИБ, с цел да преодолеят различните практически пречки, пред които са изправени МСП, когато се опитват да получат кредитиране. Освен това Временната рамка за мерките за държавна помощ, в която се предвижда допълнителна помощ за МСП, е частично удължена до края на 2011 г.⁸.

Достъпът до пазари се подобрява, в частност що се отнася до процедури за възлагане на обществени поръчки

Комисията и Европейските органи по стандартизация реализираха съществен напредък в насърчаването на достъпа на МСП до разработката и използването на стандарти. С финансовата подкрепа на Комисията, редица експерти, представляващи интересите на МСП, подпомагат процеса имащ за цел европейските стандарти да станат по-лесни за използване за МСП, докато европейските органи по стандартизация започват да улесняват достъпа на МСП до стандартите, например чрез установяване на Бюра за помощ на МСП и електронни портали.

Когато става дума за обществени поръчки проведеното наскоро изследване на Комисията дава основание да се заключи, че МСП сега са по-малко обременени административно при достъп до процедурите по възлагане на обществени поръчки и имат по-добри възможности за съвместно подаване на оферти в тръжни процедури. Те са осигурили 33 % от общата стойност на договорите за обществени поръчки над праговете на директивите на ЕС за периода 2006—2008 г., като техният общ дял в икономиката, изчислен въз основа на техния комбиниран оборот, е 52 %⁹.

През ноември 2010 г. Комисията откри център за МСП на ЕС в Китай, който осигурява информация, съвети, обучение и възможности за контакти за европейски МСП, които желаят да осъществяват износ или да инвестират на азиатския пазар.

Предприемачеството заема своето място в новата политика за иновациите

Чрез „Европейската седмица на МСП“ продължава да се осигурява общоевропейска платформа с повече от 1500 организирани събития и три милиона участници¹⁰. Това ще продължи през 2011 г. и след това. В допълнение към това, програмата „Еразъм за млади предприемачи“, стартирана през 2009 г., предлага обучение на работното място за начинаещи и нови предприемачи с оглед стимулиране на трансграничния обмен на контакти и бизнес сътрудничеството с опитни предприемачи. Не на последно място около 250 успешни предприемачи жени понастоящем формират Европейската мрежа на посланици за женско предприемачество, създадена от Комисията през 2009 г. с цел да вдъхнови повече жени да станат предприемачи¹¹.

⁷ SEC(2005)0433 окончателен, приложение към COM(2005)121 окончателен.

⁸ Съобщение на Комисията: Временна рамка за мерките за държавна помощ за подпомагане на достъпа до финансиране при настоящата финансова и икономическа криза, (ОВ С6, 11.1.2011 г., стр.5).

⁹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/public-procurement/index_en.htm

¹⁰ <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/entrepreneurship/sme-week/>

¹¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/women/ambassadors/index_en.htm

Комисията постави предприемачите и МСП в центъра на своята политика за иновации и научни изследвания¹². Целта ѝ е премахване на оставащите пречки пред „достигането на идеите до пазара“ и насърчаване на предприемаческата нагласа сред студентите и изследователите. Предложението включва нови финансови инструменти за новосъздадени предприятия и за бързоразвиващи се фирми, които разширяват своята дейност на пазара на ЕС и на световните пазари (например заеми, рисков капитал и финансиране с поделяне на риска), допълнително опростяване на програмите на ЕС за научни изследвания и иновации, достъпни права върху интелектуалната собственост (ПИС) и стратегическо използване на бюджетите за обществени поръчки. Комисията също възнамерява да подкрепя международно конкуриращите се клъстери, в които се събират заедно големи предприятия и МСП, университети, научноизследователски центрове и общества на учени и професионалисти, за да обменят знания и идеи.

Както програмите по политиката за сближаване¹³, така и Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР)¹⁴ са средства от ключово значение за насочване на приоритетите на SBA към практически действия по места, като в същото време се гарантира взаимното допълване между подкрепата на ниво ЕС и подкрепата на национално и регионално ниво. Допълнителните инвестиции би трябвало да окуражават регионите да намерят специфични ниши в сферата на иновациите въз основа на „стратегии за интелигентно специализиране“.

2.2. Развятия в държавите-членки

Напредъкът в подобряването на икономическата среда е бавен

Всички държави-членки са признали важността на бързото прилагане на SBA, но предприетият подход и постигнатите резултати се различават значително между държавите-членки¹⁵. Докато повечето от тях са си поставили национални цели за намаляване на административните тежести, не всички държави-членки са намалили ефективно последните. Малко на брой държави-членки са интегрирали МСП теста в своя национален подход за вземане на решения (Белгия, Германия, Дания, Обединеното кралство, Полша, Словакия, Финландия и Швеция).

Достъпът до финансиране се е подобрил, но предизвикателството остава за държавите-членки.

В отговор на финансовата и икономическа криза, повечето държави-членки са приели мерки за увеличаване на достъпа на МСП до финансиране, специално до банкови заеми, чрез изгодни подчинени заеми, схеми за гарантиране на заеми или програми за микрокредити. В шест държави-членки (Белгия, Германия, Ирландия, Унгария, Франция и по-късно във Финландия) се създаде длъжността „кредитен омбудсман“. Като се има предвид, че в крайна сметка достъпът до финансиране до голяма степен е в ръцете на държавите-членки, така се гарантира един по-силен подход.

¹² Водещата инициатива „Съюз за иновации“ на стратегията „Европа 2020“, приета от Комисията през октомври 2010 г.

¹³ Съобщение „Приносът на регионалната политика за интелигентен растеж в рамките на стратегията „Европа 2020““, COM(2010)553.

¹⁴ http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/leg/index_en.htm и http://ec.europa.eu/agriculture/fin/index_en.htm

¹⁵ Примери за действия на държави-членки за прилагане на SBA са включени в приложението.

Достъпът до пазари се подобрява, тъй като държавите-членки въвеждат иновативни процедури за възлагане на обществени поръчки и електронно управление

Няколко правителства подкрепят участието на МСП на световните пазари, например чрез финансова подкрепа за насърчаване на износа, стратегии за достъп до пазара и участие в търговски изложения (Германия, Дания, Естония, Ирландия, Италия, Испания, Кипър, Латвия, Литва, Малта, Нидерландия, Обединеното кралство, Полша, Португалия, Словашката република, Франция, Чешката република и Швеция). Някои от тях (например Дания, Словения) съсредоточават своето внимание върху бързоразвиващи се предприятия, които искат да излязат на световните пазари; други са установили нови агенции за насърчаване на износа (например Люксембург) или нови програми за подпомагане (например Унгария). Като пилотен проект се прилага наставническа програма, при която големи предприятия подпомагат излизането на световните пазари на МСП (например Франция).

Само няколко държави са докладвали, че са започнали да насърчават Европейския кодекс за най-добри практики, с цел да улеснят достъпа на МСП до процедурите по възлагане на обществени поръчки (например Австрия, Германия, Ирландия, Кипър, Литва, Обединеното кралство, Полша, Португалия, Унгария, Франция и Швеция). Най-разпространените мерки в тази област, благоприятстващи МСП, остават разделянето на тръжните процедури на обособени позиции, където е възможно, и улесняване на достъпа до информация чрез централизирани уебсайтове, интерактивни уебстраници и други разработки на електронна система за обществени поръчки.

Някои държави-членки са разработили нови методи за насърчаване на сътрудничеството между предприятията (например Италия с бизнес мрежите и Германия с мрежите от клъстери).

За да подкрепят предприемачеството в тази трудна икономическа ситуация, държавите-членки трябва да увеличат своите усилия за опростяване на процедурите по несъстоятелност

Не беше постигнат напредък в опростяването на процедурите по обявяване в несъстоятелност. Само пет държави-членки (Белгия, Ирландия, Испания, Обединеното кралство и Финландия) спазват препоръката за приключване в рамките на една година на всички правни производства за прекратяване на предприятия в случаи на несъстоятелност, която няма характер на измама. Това е същата ситуация както през 2009 и 2008 г.

Най-накрая, държавите-членки бележат добър напредък относно това създаването на ново предприятие да става по-евтино и по-бързо.. Средният срок и разходи за учредяване на частно дружество с ограничена отговорност през 2010 г. е бил 7 дни (12 дни през 2007 г.) при разходи от 399 EUR (485 EUR през 2007 г.)¹⁶.

2.3. Необходимост от допълнителни действия

- След приемането на SBA е постигнато много. Комисията е спазила своите ангажименти и е приложила повечето от обещаните мерки. Данните за държавите-членки, от друга страна, показват неравномерно спазване и прилагане. За да

¹⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/start-up-procedures/index_en.htm

постигне SBA своята цел за провеждане на една благоприятна за МСП икономическа политика, е важно да се гарантира, че действията, за които ЕС и държавите-членки са поели ангажименти по време на неговото приемане, се прилагат в пълна степен. В същото време настъпиха много промени в икономическия контекст и се появиха нови предизвикателства. За да може политиката за МСП да е в съответствие със сегашните обстоятелства, е от важно значение да бъде направено повече.

- На тази основа в прегледа на SBA се предлагат редица нови действия, имащи за цел да се посрещнат новите предизвикателства, произтичащи от **икономическата криза**, и доразвие съществуващите действия в съответствие със **стратегията „Европа 2020“** в следните области:
 - разумното регулиране да стане реалност за европейските МСП,
 - да се обърне особено внимание на финансовите нужди на МСП,
 - да се приеме широк подход за увеличаване на пазарния достъп за МСП,
 - да се помогне на МСП да допринесат за икономика с ефективно използване на ресурсите, и
 - да се насърчат предприемачеството, създаването на работни места и приобщаващ растеж.

Тези действия ще имат ефект само ако се основават на силно управление в областта на МСП. В прегледа на SBA се предлагат начини за подобряване на това управление, като се дава ясна роля на заинтересованите страни.

3. SBA ТРЯБВА ДА ИЗЖИВЕЕ НОВ ПОДЕМ

3.1. Разумното регулиране трябва да стане реалност за европейските МСП

Прилагането на принципа „Мисли първо за малките!“ остава главна задача на SBA. Той предполага опростяване на регулаторната и административната среда, в която МСП действат, особено чрез съставяне на правила съгласно този принцип, включително принципа за еднократност или чрез използване на инструменти като електронното управление и разрешения, които позволяват едно спиране. Въпреки че Комисията и държавите-членки полагат все повече усилия за прилагане на този принцип, все още съществуват възможности неговата употреба да бъде направена по-систематична въз основа на програмата за разумно регулиране на ЕС¹⁷.

Комисията ще продължи да утвърждава прилагането на „МСП теста“ в своята процедура по оценка на въздействието, за да гарантира, че въздействията върху МСП се анализират задълбочено и се вземат предвид във всички съответни законодателни предложения и предложения на политика, с ясно посочване на количествените ефекти върху МСП, когато е възможно и пропорционално. Когато извършва „преглед на въздействието върху конкурентоспособността“ на своите предложения Комисията ще анализира способността на европейските предприятия, и по-специално на МСП, да се

¹⁷ Съобщение за разумното регулиране в ЕС, COM (2010)543.

конкурират на пазара на ЕС и на пазарите в чужбина. В допълнение към това, различията между микропредприятията, малките и средните предприятия трябва да бъдат признати и взети предвид, когато се прилага „МСП теста“ и, когато е подходящо, трябва да бъдат планирани специфични мерки като намалени такси или опростени задължения за докладване. Когато изборът за прилагане на тези видове мерки е оставен на държавите-членки, те трябва да ги използват. По подобен начин държавите-членки би трябвало да избягват възлагането на допълнителни задължения извън предвидените (т.нар. „gold plating“), т.е. да не излизат извън рамките на изискванията на законодателството на ЕС при транспонирането на директивите в националното право. Комисията потвърждава своята готовност да помага на държавите-членки за изпълнението на тази задача.

За да се гарантира, че регулаторната рамка е подходяща за целта и за да се определят кумулативните ефекти на законодателството, Комисията ще приложи „проверки за уместност“ спрямо актуалното законодателство, като оценките на отделни законодателни актове се допълват с по-всеобхватен подход. Това ще помогне да бъдат посочени несъответствията и остарели или неефективни мерки и ще намали допълнително бремето върху МСП, включително върху тези, заети в неиндустриални сектори, например в областта на търговията или занаятите. Понастоящем такъв подход се разработва в областта на услугите, с оглед да се провери общото функциониране на единния пазар за услуги, особено от гледна точка на МСП¹⁸.

Опростяването е основна цел. До октомври 2011 г. Комисията ще опрости изискванията за прозрачност и за докладване за по-малките котираны предприятия. В допълнение към това, Комисията прави оценка на опростяването на изискванията за одит за малките предприятия, с цел да извърши последващи действия по Зелената книга по одитната политика¹⁹.

По-тясното ангажиране на заинтересованите страни в разработването на политиката на ЕС за МСП е съществен елемент на SBA. Решението за удължаване на периода на публичните консултации, започнати от Комисията, от осем на дванадесет седмици след 2012 г., би трябвало да даде повече време на заинтересованите страни да консултират своите членове и да консолидират своята позиция относно свързани с МСП инициативи. Изменените „панели за МСП“ на Enterprise Europe Network допълват обратната връзка, получена от установените на национално ниво и на ниво ЕС представителни организации на МСП.

Усилията публичните администрации да станат по-отзивчиви спрямо МСП трябва да бъдат засилени, в частност чрез увеличено използване на решенията на електронното управление. Планът за действие за електронно управление²⁰ установява широк набор от действия, които ще позволят на МСП да отделят по-малко време за административни процедури, включително чрез насърчаване на трансграничната електронна система за обществени поръчки. По същия начин, Комисията ще работи с държавите-членки, за да доразвие „единните звена за контакт“, имащи за цел значително да улеснят такива процедури, в лесни за употреба портали за електронно управление, които позволяват електронно попълване, включително трансгранично, на всички необходими административни изисквания.

¹⁸ COM(2011) 20.

¹⁹ http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2010/green_paper_audit_en.htm

²⁰ http://ec.europa.eu/information_society/activities/egovernment/action_plan_2011_2015/index_en.htm

Комисията ще:

- гарантира, че разполага напълно с експертни познания за МСП, когато оценява въздействието на нови предложения относно МСП, като взема предвид разликите в размера на предприятията, където е уместно;
- насърчава в целия ЕС прилагането на принципа за еднократност, при който публичните и административните органи трябва да се въздържат от искане на една и съща информация, данни, документи или сертификати, които вече са били на тяхно разположение в контекста на други процедури;
- опрости счетоводната рамка на ЕС чрез преглед на основните изисквания за годишни и консолидирани отчети (четвърта и седма директива) на предприятия с ограничена отговорност;
- проучи в съответствие със Съобщението за разумното регулиране възможността за намаляване възлагането на допълнителни задължения извън предвидените (т.нар. „gold plating“) от държавите-членки;
- провежда „проверки за уместност“ с цел да оцени дали регулаторната рамка за дадена област на политика е подходяща за целта, и, ако не е, какво може да бъде подобро;
- извърши „проверки на работата“ на единния пазар, с цел да идентифицира и, когато е уместно, отстрани трудности, отнасящи се до взаимодействието на едновременно приложими законодателни актове на ЕС в сектора на услугите.

Държавите-членки се приканват:

- систематично да оценяват въздействието на законодателството върху МСП, използвайки „МСП теста“, като вземат предвид различията в размера на предприятията, където е уместно;
- да представят в определен момент всяка година план за бъдещото, свързаното с бизнеса законодателство, което ще влезе в сила през следния бюджетен период;
- да прилагат принципа „Мисли първо за малките!“ не само спрямо законодателството, но също спрямо административните процедури, засягащи МСП (например чрез въвеждането само на едно лице за връзка и намалени изисквания за докладване).

3.2. Икономическата ситуация изисква специално внимание спрямо финансовите нужди на МСП

Чрез SBA ЕС и държавите-членки се приканват да улеснят достъпа на МСП до финансиране, включително чрез подкрепа за навременните плащания в търговските трансакции. Поради икономическата криза, при много МСП се наблюдава влошаване на финансовата ситуация и на тяхната кредитоспособност, въпреки жизнеспособния им основен бизнес модел и солидната база от потребители. В същото време, последните

проучвания относно кредитирането на Европейската централна банка (ЕЦБ) показаха, че няколко европейски банки са завишили своите стандарти за отпускане на кредити за предприятия²¹. Нужни са нови инициативи за подобряване на достъпа на МСП до финансиране, включително чрез капиталовите пазари и чрез насърчаване на инвестициите чрез фискални политики. Високата задлъжнялост направи много МСП уязвими спрямо трудните условия на финансовия пазар. Поради това държавите-членки трябва да осигурят стимули за инвестиране на приходите в собствен капитал, като имат предвид, че нуждите на предприемаческите предприятия в растеж и на утвърдените обикновени европейски МСП са различни. Публичните финансови схеми за МСП трябва да бъдат подсилени както на национално, така и на европейско ниво, с цел да бъдат преодолени набелязаните пазарни неуспехи и да бъдат оптимизирани за подобряване на достъпа до тях. Особено внимание трябва да се отдели на проблема за финансиране през фазата на първоначален растеж на предприятията.

Новите регулаторни разпоредби за финансовите институции, въведени на ниво ЕС или от държавите-членки, трябва да бъдат калибрирани по подходящ начин и придружени от оценки на въздействието („МСП теста“). Комисията ще отдели особено внимание на въздействието върху кредитирането на МСП когато предложи увеличени капиталови изисквания за банките през 2011 г.

Подобрените и по-ефективни схеми за гарантиране на заеми са от съществено значение за МСП, които не всеки път разполагат с обезпечения. Това особено касае тези, които заемат малки суми, тъй като подобреното осигуряване на микрокредит и може да увеличи предприемачеството на национално и регионално ниво. За тази цел Комисията създаде механизма за микрофинансиране „Прогрес“²² и насърчава обмена на добри практики в областта на микрофинансирането и насърчава обучението, както и предлага помощ за институциите за микрофинансиране, по-специално в рамките на JASMINE²³, като подпомага съставянето на кодекс за добро поведение²⁴. Важно е всички банки, независимо от техния размер, да имат достъп до всички финансови инструменти на ЕС. В допълнение към това банките могат да бъдат окуражавани да разработят специфични критерии за кредитоспособност за МСП, като вземат предвид например качествени критерии.

Поради пазарните несъвършенства при рисковия капитал предлагането му трябва да бъде увеличено и трябва да бъдат налице висококачествени предприятия с потенциал за растеж, в които да се инвестира. За подобряване на способността на предприемачите да разсеят загрижеността на инвеститорите и да бъдат готови за инвестиции, съществуващите добри практики в Европа в областта на обучението трябва да бъдат разпространени в по-голяма степен. В допълнение към това са необходими качествени критерии на европейско ниво за добри програми за инвестиционна готовност, за да се помогне на предприемачите да изберат правилната програма.

Съществува също така необходимост инвеститорите да осъзнаят по-добре възможностите, предлагани перспективите за развитие на МСП, които се котират на борсата, да се създадат условия за ефективна мрежа от фондови борси или специални

²¹ <http://www.ecb.int/stats/money/surveys/lend/html/index.en.html>

²² <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=836>

²³ Съвместни действия в подкрепа на институциите за микрофинансиране в Европа.

²⁴ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=836> and http://ec.europa.eu/enterprise/policies/finance/borrowing/microcredit/index_en.htm

регулирани пазари, съсредоточени върху МСП, както и да се приспособят в по-голяма степен задълженията за котиране и оповестяване към МСП.

Комисията ще приеме план за действие за подобряване на достъпа на МСП до финансиране, включително достъпа до рисков капитал, до капиталовите пазари, и ще се опита да подобри съгласуването на предлагането и търсенето на рисков капитал в рамките на Enterprise Europe Network.

Финансово подпомагане от ЕС

Комисията счита, че финансовите инструменти трябва да играят все по-голяма роля за улесняването на достъпа на МСП до финансиране и, в същото време, за осигуряване на важен ливъридж за наличния кредитиране капитал. Като част от своето общо предложение относно Многогодишната финансова рамка за периода след 2013 г. Комисията ще предложи оптимизиране и разширяване на съществуващия набор от иновативни финансови инструменти, който включва механизма за гарантиране по отношение на МСП и инструмента за финансиране с поделение на риска (ИФПР)²⁵, с цел да се помогне на МСП да инвестират и да се развиват. Комисията ще отдели особено внимание, за да гарантира, че бъдещите финансови инструменти на ЕС ще играят ключова роля, като гарантира, че пазарните несъвършенства, които засягат МСП, се отстраняват по правилен начин.

В допълнение към това, регулаторните несъвършенства също ще бъдат преодолени чрез превръщането в реалност на ефективния единен европейски пазар за рисков капитал, като бъдат разгледани всички елементи, които възпрепятстват безпроблемното функциониране на фондовия пазар за рисков капитал и пречат на растежа, и като се гарантира подходяща защита на инвеститорите на дребно, където е уместно.

Призивът на Европейския съвет през февруари 2011 г. за опростяване на инструментите на ЕС в подкрепа на научните изследвания и иновациите има за цел да улесни използването на тези инструменти от иновативни предприятия, в частност чрез намиране на нов баланс между доверието и контрола. Европейският съвет призовава за оценка на за най-добрия начин за посрещане на нуждите на бързоразвиващите се иновативни предприятия чрез основан на пазара подход. В тази връзка Комисията беше също поканена да проучи доколко може да се реализира схема за иновационни научни изследвания в малките предприятия. Процедурите по възлагане на обществени поръчки трябва да са по-добре насочени към създаване на по-голямо търсене на иновативни стоки и услуги и правата на интелектуална собственост трябва да са по-добре остойностени, както е посочено във водещата инициатива „Съюз за иновации“.

Комисията ще засили своите действия за улесняване на достъпа на МСП до програмите на ЕС за финансиране. Тя ще продължи да провежда последващи действия по ефективното разпределение на бюджета за политиката за сближаване за подкрепа на бизнеса, особено частта, директно предназначена за МСП²⁶. Тя ще продължи също да обявява насочени към МСП покани за представяне на предложения по настоящата

²⁵ Инструмент за финансиране с поделение на риска, <http://www.eib.org/products/loans/special/rsff/index.htm?lang=en>

²⁶ Общо планираните средства за подпомагане на бизнеса в политиката за сближаване в сегашния програмен период 2007—2013 г. е около 55 милиарда EUR, от които 27 милиарда EUR са директно предназначени само за МСП и 28 милиарда EUR не са свързани с размера на бизнеса.

рамковата програма за научни изследвания и да осигурява подобрена подкрепа на получателите. Комисията също обмисля да предложи Обща стратегическа рамка, която да обхваща всички настоящи програми и инициативи за научни изследвания и иновации, и която ще облагодетелства специално МСП чрез по-леки административни и финансови правила, набор от оптимизирани инструменти за МСП, обхващащ напълно всяко звено от иновационната верига, практиката за едно спиране за напътствия и подкрепа.

Очаква се продължаващото опростяване на Финансовия регламент²⁷ също да има положително въздействие върху достъпа и участието на МСП във финансирането от Съюза.

Комисията ще:

- има за цел, в рамките на оптимизиран и разширен набор от финансови инструменти, да подпомага по-голям брой МСП, които са получатели на помощ, чрез засилена схема за гарантиране на заеми, която ще подкрепя инвестициите, растежа, иновациите и научните изследвания;
- направи програмите на ЕС за финансиране по-достъпни за МСП чрез допълнително опростяване на процедурите;
- приеме през 2011 г. план за действие за подобряване на достъпа на МСП до финансиране, включително достъпа до пазарите на рисков капитал, също както и целенасочени мерки, имащи за цел да повишат осведомеността на инвеститорите за възможностите, предлагани от МСП.
- обмисли приемането на нов законодателен режим, за да гарантира, че до 2012 г. рисковите капиталови фондове, установени във всяка държава-членка, могат да функционират и инвестират свободно в ЕС;
- проучи възможности за създаването на инструмент за остойността на правата върху интелектуална собственост на европейско ниво, както беше поискано от Европейския съвет, в частност с цел да улесни достъпа на МСП до пазара на знания.

Държавите-членки се приканват:

- да улеснят достъпа на МСП до структурните фондове, като позволят на МСП да предадат всички данни, необходими за структурните фондове, само веднъж;
- да разработят решения от типа „кредитен омбудсман“ с цел допълнително да улеснят диалога между МСП и кредитните институции;
- да гарантират, че несъответствията в данъчното облагане не водят до двойно данъчно облагане, което би възпрепятствало трансграничните инвестиции на рисков капитал;
- да въведат практиката на едно спиране, при която МСП могат да кандидатстват за

²⁷ Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно финансовите правила, приложими за годишния бюджет на Съюза, COM(2010)815.

3.3. Осигуряване на широк подход за увеличаване на пазарния достъп за МСП

Чрез SBA Комисията и държавите-членки се приканват да подкрепят и окуражат МСП да се възползват от единния пазар, включително дигиталния единен пазар и растежа на пазарите извън ЕС, като в същото време са изправени пред предизвикателството на устойчивата икономика. В допълнение към това, чрез стратегията „Европа 2020“ се установяват няколко действия за подобряване на конкурентоспособността на ЕС спрямо неговите основни търговски партньори, по-специално чрез реализиране на индустриалната политика за ерата на глобализацията и обновена търговска стратегия²⁸, както и с цел да се насърчи „Европа за ефективно използване на ресурсите“. Най-накрая, в съобщението „За Акта за единния пазар“²⁹ се поставят амбициозни цели за подобряване на единния пазар и се представя всеобхватен пакет от мерки.

3.3.1. Извличане на максимални ползи за МСП от единния пазар

Въпреки значителния напредък в подпомагането на МСП да се възползват от единния пазар, те все още остават предпазливи в ангажирането в трансгранични дейности поради различни причини. Извършването на трансгранични плащания често се възприема като скъпо и обременително, както се възприемат и наличните инструменти за разрешаване на възможни конфликти с клиентите, в частност в електронната търговия. Да се улесни събирането на трансграничните вземания е от ключово значение за един добре функциониращ единен пазар. Като се има предвид, че повече от 60 % от трансграничните вземания остават несъбрани, Комисията ще предложи мерки за улеснение на събирането на трансгранични вземания³⁰.

Също така е необходимо допълнително да се улесни достъпът на МСП до процедурите за обществени поръчки, които представляват 17 % от БВП на ЕС, по-специално чрез допълнително опростяване³¹. Достъпът на МСП до стандартите и представянето на техните интереси в процеса на стандартизация се подобряват, макар и бавно. Процесът може да бъде допълнително подобрен, с цел да се гарантира, наред с другото, балансирано участие на заинтересованите страни в процеса на стандартизация. Различията в дружественото право, договорното право и данъчните системи могат да създадат трудности и породят разходи в степен, при която те да обезкуражат предприемачите да разширяват своя бизнес в други държави-членки. Поради това Комисията ще предложи единен набор от правила за изчисляване на корпоративната данъчна основа в ЕС, за да стане по-просто за МСП да разширяват своите дейности в единния пазар. Също ще бъдат изработени инициативи, свързани с функционирането на ДДС, с цел да се ограничи административната тежест върху предприятията и да се насърчи трансграничната дейност. В допълнение към това МСП често са изправени

²⁸ Съобщение „Търговия, растеж и световни дела“, COM(2010)612, 9.11.2010 г.

²⁹ http://ec.europa.eu/internal_market/smact/index_en.htm

³⁰ SEC(2005)433, приложение към COM(2010)135 окончателен.

³¹ Вж. Зелена книга относно модернизирането на политиката на обществените поръчки в ЕС: http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/modernising_rules/consultations/index_en.htm

пред нелоялни договорни условия и практики, наложени от различни участници във веригата за доставки.

Комисията предприема действия, за да гарантира, че са налице оптимални условия за МСП за участие в трансгранична търговия, включително чрез интернет. Единната зона за плащания в евро (ЕЗПЕ) ще позволи на МСП да се възползват от опростени условия за плащане с намалени разходи и без да е необходимо да се използва повече от една банкова сметка в рамките на единния пазар³². ЕЗПЕ също осигурява платформа за развитието на общеевропейско електронно фактуриране и масовото му възприемане от МСП. В своята Програма в областта на цифровите технологии Комисията също постави ударение върху потенциала на стопанската дейност онлайн, със специфична цел 33 % от МСП да извършват покупко-продажби онлайн до 2015 г. В допълнение към това, с цел да се насърчи евтино, опростено и бързо обезщетение и по този начин се предложи ефективна алтернатива на по-скъпите и продължителни съдебни процедури, Комисията понастоящем подготвя законодателно предложение за насърчаване на схемите за алтернативно разрешаване на спорове (ADR) в ЕС, включително възможното разработване на онлайн система за разрешаване на спорове в ЕС за транзакциите при електронната търговия, която да обхваща както продажби между предприятия, така и продажби от предприятия на клиенти.

Комисията ще проведе задълбочен анализ на нелоялните търговски практики и договорни клаузи в отношенията между предприятията в единния пазар и, ако е необходимо, ще представи законодателно предложение с цел да защити предприятията срещу нелоялни договорни условия. В допълнение към това Комисията ще издаде съобщение относно директивата за заблуждаващата и сравнителната реклама³³, с което ще разгледа проблемите, пред които МСП често са изправени, като например измамни справочни сайтове. Комисията също ще се стреми да гарантира, че МСП в икономически зависими ситуации ще са защитени срещу нелоялни търговски практики и ще имат възможност да потърсят ефективно обезщетение срещу такива практики, когато те се прилагат във веригите за доставка.

Правото и политиките на ЕС признават важността да се гарантира адекватна потребителска информация относно производствения процес, включително относно производителя и произхода на стоките, продавани на единния пазар³⁴. Специално внимание се отделя на спазването на стандартите, които регламентират здравето и безопасността на работниците, като гарантират хигиената и безопасността на стоките, както и на правилата за защита на околната среда. Докато законодателните инициативи, имащи за цел подобряването на регулаторната рамка, се обсъждат в Парламента и Съвета с подкрепата на Комисията³⁵, МСП трябва да бъдат по-добре информирани за това как да използват съществуващите правни инструменти на ЕС за защита на техните легитимни интереси срещу нелоялните търговски практики и подвеждаща информация.

³² http://ec.europa.eu/internal_market/payments/sepa/

³³ Директива 2006/114/ЕС

³⁴ Информацията относно произхода или мястото на произход на стоките е регламентирана от две законодателни инициативи, които в момента се дискутират: предложението за регламент относно предоставянето на предоставяне на информация за храните на потребителите и „Пакетът за качеството“, COM(2010)738.

³⁵ Предложение за регламент на Съвета относно обозначаването на държавата на произход за определени продукти, внос от трети страни (COM (2005) 661) и Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно наименованията на текстилните влакна и свързаното с тях етикетиране на текстилните продукти (COM (2009) 31).

МСП редовно понасят щети от антиконкурентните практики, каквито са картелите или злоупотребата с доминираща позиция на пазара. За да се даде възможност на МСП да могат ефективно да упражняват своето право на пълна компенсация за такъв вид щети, Комисията стартира публична консултация относно съгласуван европейски подход към колективното обезщетение.

Най-накрая, значително количество свързана с единния пазар информация и съвети за предприятията се предоставят чрез информационните служби на ЕС (като Enterprise Europe Network, Европейския портал за малкия бизнес, SOLVIT, бизнес портала „Вашата Европа“) и националните уебсайтове. Това позволява на МСП да получат достъп до информацията на своя език. В същото време държавите-членки трябва да насърчават информационните служби на Комисията и да осигурят подобрена координация между информационните инструменти на Комисията и националните такива.

Комисията ще:

- проведе задълбочен анализ на нелоялните търговски практики в Европейския съюз и представи, ако е необходимо, законодателно предложение;
- представи данъчни инициативи, като например законодателно предложение за обща консолидирана корпоративна данъчна основа (СССТВ) и за нова стратегия за ДДС, имащи за цел по-специално да намалят данъчните пречки и административното бреме за МСП в единния пазар;
- предприеме преразглеждане на европейската система за стандартизация през 2011 г.;
- подготви указания, разясняващи правилата за етикетиране на произхода, и информира МСП относно средствата, които са на тяхно разположение за защита на техните легитимни интереси;
- предложи инструмент на европейското договорно право, който да отговаря на нуждите на МСП, които желаят да навлязат на нови пазари.
- установи универсална процедура за улесняване на трансграничното събиране на вземания, с която се дава възможност на даден кредитор да запази парите, държани в банкова сметка на неговия длъжник в друга държава-членка.

Държавите-членки се приканват:

- да приложат в пълна степен „Европейския кодекс за най-добри практики, улесняващ достъпа на МСП до процедури за възлагане на обществени поръчки“;
- да насърчават публикуването онлайн на леснодостъпни и безплатни извлечения на европейските стандарти, с ясно посочване на промените, направени при преразглеждането на стандартите.

Комисията възнамерява и държавите-членки се приканват да:

- се стремят заедно да увеличат електронната оперативна съвместимост в единния пазар, в частност като предадат за решение предложението за Акт за единния пазар до 2012 г., с цел да се гарантира взаимно признаване на електронна идентификация и електронно удостоверяване на автентичност в ЕС, както и по отношение на преразглеждането през 2011 г. на директивата за електронните подписи.

3.3.2. Подпомагане на МСП в условията на глобализираните пазари

Глобализираните пазари предлагат нови бизнес възможности за МСП в ЕС. Съгласно наскоро проведено проучване³⁶ те са по-активни в международен мащаб, отколкото техните еквиваленти в САЩ и Япония. 25 % от МСП в ЕС осъществяват или са осъществявали износ в даден момент през последните три години, от които 13 % са изнасяли извън единния пазар на ЕС. В същото време проучването посочва, че съществува огромен неизползван пазарен потенциал, в частност в държавите от групата BRIC³⁷, за които се прогнозира, че ще произведат около 60 % от световния БВП до 2030 г. Понастоящем тези пазари са обслужвани само от 7 до 10 % от МСП в ЕС, които извършват износ.

За да са в състояние да навлязат успешно на пазарите на трети страни, МСП трябва да притежават подходящите умения, да са подкрепени от подходяща рамка на политиката, която им дава възможност да придобият конкурентно предимство, и да имат равни условия, когато става дума за преодоляване на пречки, като регулаторните рамки на други страни и нетарифни пречки³⁸. Комисията обмисля редица възможности, включително подкрепа за достъп до пазара и насоки относно регулаторни въпроси, стандартизация и оценка на съответствието. При това се вземат предвид услугите предоставяни от съществуващи бизнес организации, от Enterprise Europe Network, както и от Европейския център за бизнес и технологии в Индия и центъра за МСП на ЕС в Китай. Успоредно с това, МСП се възползват от действия, предприети в контекста на стратегията за достъп до пазара, каквато е базата данни за достъп до пазара или работата на повече от 30 екипа за достъп до пазара на ключовите пазари за износ, които събират на едно място местните експертни познания на представителите на делегациите на ЕС, посолствата на държавите-членки и предприятията в ЕС, с цел да се подобри достъпът до тези пазари на европейските предприятия³⁹.

Комисията има силно желание да насърчи нови форми на сътрудничество между предприятията, включително между предприятия, разположени в различни региони или страни. Това представлява нов модел на сътрудничество чрез клъстери и бизнес мрежи, който дава възможност на предприятията да обединят своите усилия и ще стимулира

³⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/market-access/internationalisation/index_en.htm

³⁷ Бразилия, Русия, Индия и Китай.

³⁸ В поръчано от Комисията проучване се посочват специфични проблеми, пред които са изправени различни видове МСП, когато са ангажирани в разследванията в областта на търговската защита, включително липсата на прозрачност и трудности в достъпа до информация и се предлагат възможни решения. В момента държавите-членки обсъждат констатациите на това проучване, с цел да решат относно последващи действия. Вж. уебсайта на ГД „Търговия“ за допълнителна информация: <http://ec.europa.eu/trade/tackling-unfair-trade/tradedefence/information-for-business/sme/>

³⁹ <http://ec.europa.eu/trade/creating-opportunities/trade-topics/market-access/export-from-eu/>

съгласуван и координиран подход за постигане на общата цел без да губят своята независимост. Комисията ще проведе проучване относно това как на европейско ниво по най-добър начин да бъде подкрепено този вид сътрудничество.

В допълнение към това, в началото на 2011 г. Комисията ще стартира нови действия в подкрепа на клъстерите на световно ниво, за насърчаване на международните клъстерни дейности, за постигане на високи постижения в управлението на клъстерите и разширението на Европейската обсерватория за клъстерите.

Като част от програмата на ЕС в международната област, Комисията ще насърчава области от особен интерес за МСП в своето двустранно и многостранно сътрудничество с трети страни, например улесненията за търговията, както и интеграцията на принципите на SBA в съответните споразумения и свързани механизми за мониторинг и координация. Освен това тя ще продължи усилията за елиминиране на нетарифните пречки и ограничения на достъпа до суровини чрез използване на наличните инструменти на търговската политика. Това също ще допринесе за допълнителното отваряне на сектори, които все още са в голяма степен недостъпни за МСП, като сектора на услугите и пазарите на обществените поръчки, и ще помогне за налагането на ПИС.

Комисията ще:

- представи през 2011 г. нова стратегия за подкрепата на МСП от ЕС на пазарите извън Европейския съюз и стратегия за конкурентоспособни групи от предприятия и мрежи в световен мащаб⁴⁰ със специфичен фокус върху анализ на ролята, която те играят в подобряване на конкурентоспособността на МСП;
- се заеме да разреши проблемите на МСП по отношение на използването на инструментите на ЕС за защита на търговията (TDI) чрез увеличаване на информацията за тях и подпомагане на тяхното използване;
- положи систематични усилия да елиминира нетарифните пречки в споразуменията за свободна търговия и улесни достъпа на МСП до пазарите на трети страни и помогне за налагането на ПИС, в съответствие с подновената търговска политика.

Държавите-членки се приканват:

- да осигурят подкрепа за изграждането на мрежи от МСП, в съответствие с правилата за държавната помощ и конкуренцията на Общността;
- да окуражават МСП да наемат или купуват експертни познания, с цел да помогнат на предприятията да растат, да провеждат иновации и излизат на международния пазар.

⁴⁰ Съобщение на Комисията „Интегрирана индустриална политика за ерата на глобализацията Извеждане на преден план на конкурентоспособността и устойчивото развитие“, (COM(2010) 614).

3.3.3. Да се помогне на МСП да допринесат за икономика с ефективно използване на ресурсите

Комисията предприе мерки да повиши осведомеността на МСП по въпроси на опазването на околната среда и енергийните разходи и предостави подкрепа с цел да им помогне в прилагането на законодателството, оценката на техните екологични и енергийни резултати и повишаване на техните умения и квалификации. Въпреки че тези действия трябва да бъдат засилени, стратегията „Европа 2010“ измести фокуса към подпомагане на МСП, с цел те да станат участници от ключово значение в прехода към икономика с ефективно използване на ресурсите. Въпреки че МСП имат някои пазарни стимули да оптимизират използването на ресурсите, в много случаи пазарните сигнали не могат лесно да се разпознаят или интерпретират и МСП са изправени пред предизвикателствата на ограничената информация, време, човешки и финансови ресурси. За да преодолеят това, те се нуждаят от съответното финансиране, включително чрез програми за регионална подкрепа за бизнеса, навременна информация и конкретна подкрепа, осигурена от организациите за подкрепа за бизнеса, каквито са търговските камари и службите за консултации. Чрез разработването на инициативи, чрез които да се окуражават енергийните и ресурсни одити, може да се насърчи този преход.

Базираните на пазара инструменти могат също така да бъдат използвани за окуражаване на поведение, водещо до ефективно използване на ресурсите, като по този начин те благоприятстват създаването на работни места и икономическия растеж.

Комисията ще създаде специфична рамка, която да позволи на МСП да се изправят пред предизвикателството на икономика с ефективно използване на ресурсите и да се възползват от създадения потенциал. По-специално Комисията ще:

- приложи новия план за енергийна ефективност и ще работи по плана за действие в областта на екологичните иновации, при който се обръща специално внимание на МСП относно насърчаване изграждането на контакти помежду им, нисковъглеродните технологии и иновациите с ефективно използване на ресурсите;
- доразвие специфичното действие на експертите по околната среда и енергийните експерти в Enterprise Europe Network, като специфичният трансфер на знания относно съвременните методологии и най-добрите практики ще бъде прехвърлен от региони, които са с по-богат опит, към региони, които изостават;
- подкрепи МСП чрез Enterprise Europe Network в пускането на пазара на продукти и услуги, получени в резултат на прилагането на най-добрите практики, в частност чрез нисковъглеродните технологии;
- „панелите за МСП“ и базата данни „Обратна връзка с МСП“ на Enterprise Europe Network ще бъдат използвани за подобряване на качеството на екологичното законодателство, включително за неговото прилагане.

Държавите-членки се приканват:

- да използват по-добре възможностите на държавната помощ за подкрепа на инвестициите в областта на екологията и енергията;
- да подпомогнат МСП да придобият необходимите технически и управленски умения, за да адаптират своя бизнес към нисковъглеродна, с ефективно използване на ресурсите икономика, *inter alia* чрез Европейския социален фонд;
- да осигурят регулаторни стимули за МСП, които са регистрирани по Схемата за екологично управление и одит (EMAS) и по ISO 14.000, и да предприемат мерки за окуражаване на микропредприятията и малките предприятия да се възползват от опростените схеми от типа EMAS, каквато е например „EMAS-EASY“.

3.4. Насърчаване на предприемачеството, създаването на работни места и приобщаващ растеж

МСП са водещите създатели на работни места в ЕС, но поради икономическата криза около 3,25 милиона работни места в МСП са загубени.

В сегашната ситуация държавите-членки трябва допълнително да опростят административните изисквания и процедурите за прекратяване на неефективен бизнес. В допълнение към това, около една трета от случаите с такива предприятия настъпват в контекста на прехвърляне на предприятие. Поради това е от съществено значение да се подобрят рамковите условия за прехвърления на предприятия, тъй като през следващите десет години до 500 000 предприятия, осигуряващи 2 милиона работни места, ще трябва да бъдат прехвърлени годишно⁴¹. През 2011 г. Комисията ще представи набор от препоръки за политики, основани на проучване, измерващо масата на несъстоятелността на предприятията и проблема на втория шанс.

Като част от водещата инициатива „Програмата за нови умения и работни места“⁴² Комисията ще оцени бъдещите нужди от умения в микропредприятията и предприятията от занаятчийски тип. В допълнение към това с инициативата „Младежта в движение“⁴³ се поставя ударение върху обучението, с цел да се гарантира, че образователните системи наистина осигуряват необходимите умения за учредяване и управление на МСП.

Твърде малко на брой иновативни МСП в ЕС прерастват в големи, успешни в световен мащаб предприятия. Оставащите пречки пред предприемачите за „достигането на идеите до пазара“ трябва да бъдат отстранени като се използват широк набор от мерки на политиката, основани на една широка концепция за иновации на продуктите и услугите, която включва всяка промяна, която ускорява и подобрява начина, по който предприятията замислят, разработват, произвеждат и продават нови продукти и услуги, както е установено в съобщението за „Съюз за иновации“⁴⁴. Комисията ще проучи доколко е осъществим мониторингът на резултатите в областта на иновациите на микропредприятията и ще предложи интегрирана рамка за развитие и насърчаване на електронни умения за иновации и конкурентоспособност, като специално внимание се

⁴¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/documents/transfers/index_en.htm

⁴² COM(2010) 682 окончателен.

⁴³ COM(2010) 477 окончателен.

⁴⁴ http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm

отдели на малките предприятия, новосъздадените предприятия и т.нар. „газели“ (бързо растящи предприятия на не повече от пет години).

Съществуват също така МСП, които следват бизнес модели, различни от тези на традиционните, основани на капиталовопокривен принцип предприятия. Тази категория, известна като „социална икономика“, включва асоциации с нестопанска цел, фондации, кооперации, взаимоспомагателни предприятия и подобни правни форми. С цел да се отговори на специфичните нужди на тези предприятия, в Акта за единния пазар Комисията оповести редица действия, които ще осигурят равни условия на работа. С тези действия биха били разгледани въпросите, свързани с кооперациите, фондациите и взаимоспомагателните дружества, от една страна, и предприятията, преследващи социални цели, от друга.

Комисията ще:

- създаде наставнически програми за жени предприемачи в поне 10 държави от ЕС, с цел да осигури съвети и подкрепа за основаването, функционирането и растежа на техните предприятия;
- набележи най-добрите практики за подкрепа на прехвърлянето на предприятия и стартира кампания за насърчаване на тези практики;
- приеме до края на 2011 г. инициатива за социално предприемачество, която е с фокус върху предприятията, които преследват социални цели.

Държавите-членки се приканват:

- да приложат препоръката, изложена в плана за действие на SBA за намаляване времето за създаване на нови предприятия до 3 работни дена и разходите до 100 EUR до 2012 г.; за намаляване времето, необходимо за получаване на лицензии и разрешения (включително екологични разрешителни) за започване и извършване на специфична дейност на дадено предприятие до един месец до края на 2013 г.;
- да приложат препоръката, изложена в плана за действие на SBA, за насърчаване даването на втори шанс на предприемачи чрез ограничаване на времето за освобождаване и за уреждане на задълженията за честни предприемачи след обявяване в несъстоятелност до максимум три години до 2013 г.;
- да разработят лесни за употреба и ползвачи се с широка подкрепа пазари и бази от данни за бизнеси, които подлежат на прехвърляне, и да осигурят обучение и подкрепа за увеличаване на броя на успешните прехвърляния на предприятия, включително комуникационни кампании за увеличаване на осведомеността относно необходимостта за ранна подготовка на прехвърлянията на предприятия.

4. ПОДОБРЯВАНЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА SBA С ЦЕЛ ПОЛУЧАВАНЕ НА ОСЕЗАЕМИ РЕЗУЛТАТИ

Силното управление е ключът към успешното прилагане на SBA.

За да направи оценка на напредъка, Комисията ще събере информация относно действията на държавите-членки и ще публикува годишни доклади за

конкурентоспособността на държавите-членки на ЕС, въз основа на член 173 от Договора от Лисабон. Мониторингът на политиките относно конкурентоспособността на държавите-членки ще осигури основата за партньорски проверки и обмен на най-добри практики. Комисията ще докладва на Съвета за напредъка в прилагането на SBA.

Участието на заинтересованите страни ще бъде засилено и МСП, които са заинтересовани страни, се приканват да се ангажират активно в прилагането на SBA, включително чрез осигуряване на редовна информация относно прилагането на действията по SBA.

Комисията ще:

- създаде консултативен комитет по SBA, съставен от представители на правителствата и бизнес организациите, с цел да допринесе за оценката и докладването относно прилагането на SBA, за да засили усилията за широко разпространение на информацията относно действията по политиката спрямо МСП, както и за да насърчи обмена на добри практики. В този контекст тя ще развие допълнително прегледа на постиженията на МСП, който е съсредоточен по-специално върху мерките в плана за действие на SBA, с цел да извърши мониторинг и да направи оценка на постиженията на държавите-членки в прилагането на SBA въз основа на широк набор от показатели за успех.
- предложи иницирането на годишно събрание на МСП, тясно свързано със конференцията за добрите практики на SBA, с цел да се мобилизират всички засегнати заинтересовани страни в прилагането на SBA и да се засили диалога между тях.

Държавите-членки, и, където е уместно, регионалните и местните органи се приканват да:

- установят, в координация с представителите на бизнес организациите, национални и местни планове за прилагане на SBA, подкрепени от силни механизми за мониторинг, както и от орган, който да отговаря за координацията на въпросите, свързани с МСП в различните администрации („представител на МСП“), и който разполага със съответните човешки ресурси и заема висока позиция в самата администрация.

5. ПРЕДСТОЯЩИ СЪПКИ

С цел да приложи в пълна степен SBA и да отговори на актуалните предизвикателства, пред които са изправени МСП, Комисията е решена да продължи да отдава приоритет на МСП и да взема предвид техните специфични характеристики в своите предложения и програми. Подобряването на осведомеността и на видимостта на действията с разработващите политиките лица на национално и регионално равнище и с другите заинтересовани страни ще бъде от централно значение за да се гарантира, че SBA се прилага в тясна връзка с предприемачите. Представителят на МСП ще бъде натоварен със задачата да наблюдава напредъка на държавите-членки в прилагането на SBA и редовно ще осведомява събранието на МСП. Държавите-членки се приканват да прилагат в пълна степен актуализирания SBA. Тази покана важи в същата степен за страните-кандидатки и за потенциалните страни-кандидатки.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Преглед на SBA

Примери за някои добри практики при прилагането на 10-те принципа на SBA

Моля да се има предвид, че настоящото приложение не представлява всеобхватна оценка на политиките на държавите-членки и трябва да се разглежда **като допълнение** към наличните европейски и национални публикации относно политиките спрямо МСП.

<p>Принцип № 1: Подпомагане на предприемачеството</p>	<p>Много държави-членки са въвели <u>програми за предприемачество</u> за насърчаване на предприемаческо отношение и умения у младите хора и за повишаване на тяхната осведоменост относно възможността да започнат свой бизнес, като са интегрирали предприемаческа дейност в своето <u>училищно или университетско образование</u>, или като са създали допълнителни проекти⁴⁵.</p> <p>В някои държави образованието по предприемачество е предмет на съгласувана национална стратегия (Дания, Нидерландия, Обединеното кралство и Швеция), докато други държави възприемат подобен подход (Австрия, Португалия). В Латвия стотици студенти могат да предават бизнес планове всяка година в рамките на конкурс. Нидерландия установи програма за млади предприемачи, които да извършват обмен на контакти в САЩ.</p> <p>Някои държави са ангажирани в национални и европейски програми, които насърчават <u>предприемачеството сред жените</u> (Гърция, Германия, Дания, Исландия⁴⁶, Ирландия, Италия, Кипър, Норвегия⁴⁷, Полша, Словакия, Финландия, Франция и Швеция). Няколко държави-членки използват значителни суми, осигурени от структурните фондове, за тези програми.</p> <p><u>Други примери за добри практики⁴⁸</u></p> <p>Австрия: „Обмен и приемственост“ (стартиран през 2008 г.) улеснява прехвърлянето на предприятия. Предоставят се услуги за подпомагане и електронна платформа за свързването на предприемачи, възнамеряващи да прехвърлят предприятие и предприемачи, които търсят да придобият</p>
---	--

⁴⁵ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/industrial-policy/files/member_states_competitiveness_performance_and_policies_en.pdf

⁴⁶ Исландия и Норвегия са сред държавите, които не са членки на ЕС, които прилагат SBA и се възползват от програмата за конкурентоспособност и иновации.

⁴⁷ Вж. бележка под линия 2.

⁴⁸ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (Вж. таблиците с данни за страните за 2009 г. на SBA, раздел 5 за добрите практики.

предприятие.

Франция: Статутът „Самостоятелен предприемач“ (2009 г.) позволява на всеки гражданин (безработен, работещ, чиновник или пенсионер) лесно да учреди бизнес и да се възползва от редица данъчни освобождавания през първите три години. В периода между януари 2009 и юни 2010 г. са се появили повече от 500 000 „самостоятелни предприемачи.“

Румъния: Програмата „Старт“ има за цел да развие предприемачески качества сред младите хора (на възраст 18—35 години) и подпомагане на новосъздадените предприятия. (Бюджет: 21,2 милиона EUR през 2009 г., включително 19 милиона EUR за грантове и 2,1 милиона за финансиране на изпълнителната агенция).

Швеция: Националната програма за насърчаване на предприемачеството сред жените (2007—2010 г.) предвижда услуги за подпомагане и менторинг на новосъздадени предприятия, ръководени от жени. Беше създадена национална мрежа от жени посланици и през 2009 г. тя вдъхнови създаването на Европейската мрежа на посланици за женско предприемачество.

Принцип № 2: Втори шанс

Само пет държави-членки (**Белгия, Ирландия, Испания, Обединеното кралство и Финландия**) спазват препоръката⁴⁹ да приключват в срок до една година всички правни производства за прекратяване на предприятия в случаи на несъстоятелност, която няма характер на измама.

Други примери за добри практики⁵⁰

Белгия: Законът за продължаването на предприятията (2009 г.) чрез който се осигурява мораториум за предприятия, които са изправени пред финансови затруднения, с цел да се предотврати ситуация на неплатежоспособност и предварителна несъстоятелност.

Естония: Чрез закона за реорганизацията, приет през 2008 г., бе създадена алтернатива на процедурите по обявяване в несъстоятелност, която дава възможност на предприятията да оцелеят в случай на временни проблеми с платежоспособността.

⁴⁹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/docs/sba/sba_action_plan_en.pdf

⁵⁰ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm
(Вж. таблиците с данни за страните за 2009 г. на SBA, раздел 5 за добрите практики.)

	<p>Латвия: През 2010 г. влезе в сила нов закон за неплатежоспособността, който опрости и ускори процедурите по неплатежоспособност, като гарантира стабилизирането на финансовия сектор и намаляването на нивото на задлъжнялост в частния сектор.</p>
--	---

<p>Принцип № 3: Мисли първо за малките</p>	<p>Малко на брой държави-членки са включили „МСП теста“ в техния национален подход за вземане на решения (Белгия, Германия, Дания, Люксембург, Обединеното кралство, Полша, Словения, Финландия, Швеция).</p> <p>Нидерландия дава интересен пример за успешно намаляване на административното бреме; нейният модел⁵¹ е възпроизведен в други страни.</p> <p><u>Други примери за добри практики</u></p> <p>Германия: През 2009 г. бяха опростени 23 бюрократични процедури, като част от третия закон за намаляване на бюрократичните пречки пред МСП⁵².</p> <p>Италия: През април 2010 г. правителството прие препоръка за прилагане на SBA в Италия и създаде постоянна работна група, в която участват министерства, камари, бизнес организации, региони и член на Европейския икономически и социален комитет с италиански произход, която да извършва мониторинг на прилагането на SBA и ще предложи инициативи в този контекст. Съставя се годишен доклад за прилагането на SBA и той се публикува в Интернет⁵³.</p>
---	---

<p>Принцип № 4: Администрации, откликващи на нуждите на МСП</p>	<p><u>Други примери за добри практики</u>⁵⁴</p> <p>Чешка република: „Кутията с данни“ (2009 г.) има за цел опростяване на трансфера на данни и комуникациите между</p>
--	---

⁵¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/better-regulation/administrative-burdens/action-programme/index_en.htm#h2-5 & and

⁵² http://english.minlnv.nl/portal/page?_pageid=116,4093799&_dad=portal&_schema=PORTAL
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm
(Вж. таблиците с данни за страните за 2009 г. на SBA, раздел 5 за добрите практики.

⁵³ http://www.sviluppoeconomico.gov.it/pdf_upload/documenti/Rapportosa2010DEF.pdf and
http://www.sviluppoeconomico.gov.it/primopiano/dettaglio_primopiano.php?sezione=primopiano&tema_dir=tema2&id_primopiano=718

⁵⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm
(Вж. таблиците с данни за страните за 2009 г. на SBA, раздел 5 за добрите практики.

	<p>предприятията и администрациите.</p> <p>Унгария: Администрацията предлага практиката на едно спиране при регистрирането на предприятие с опростени и електронни процедури (след 2008 г. електронните процедури са задължителни и времето, необходимо за учредяване на бизнес, е намалено на един час).</p> <p>Португалия: Програмата „Симплекс“ има за цел опростяването на административните процеси, процедури и практики. След 2009 г. публичните консултации се осъществяват също чрез публичен блог.</p>
--	--

<p>Принцип № 5: Достъп до процедурите по възлагане на обществени поръчки</p>	<p>Само няколко държави са започнали да популяризират Европейски кодекс за най-добри практики, с цел да улеснят достъпа на МСП до процедурите по възлагане на обществени поръчки (Австрия, Германия, Ирландия, Обединеното кралство, Полша, Португалия, Франция и Швеция). Най-разпространените благоприятстващи МСП мерки остават разделянето на тръжните процедури на обособени позиции и улесняване на достъпа до информация чрез централизирани уебсайтове, интерактивни уебстраници и други развития, свързани с електронна система за обществени поръчки.</p> <p><u>Други примери за добри практики</u>⁵⁵</p> <p>Обединеното кралство: На правителственият уеб портал „Supply2.gov.uk“ се публикуват договорите в публичния сектор и се осигурява достъп до възможности, предоставяни от правителството. През 2008 г. Службата за правителствена търговия публикува 12 препоръки за намаляване на бариерите, пред които са изправени МСП, когато се конкурират за получаване на договори в публичния сектор.</p>
---	---

<p>Принцип № 6: Достъп до финансиране</p>	<p><u>Примери за добри практики</u>⁵⁶</p> <p>Повечето държави-членки са приели мерки за политики, за улеснение на достъпа на МСП до финансиране чрез публична подкрепа за гаранционни схеми (Белгия, Гърция, Германия, Естония, Италия, Испания, Кипър, Литва, Латвия, Обединеното кралство, Нидерландия, Португалия, Полша, Румъния, Словакия, Словения, Унгария, Франция и Чешката република) или за съфинансиране с микрокредити (Австрия, Германия, Ирландия, Латвия, Литва, Словакия, Унгария и Швеция). Няколко държави-членки също така предприеха мерки за увеличаване на <u>рисковия капитал</u> (Германия, Дания, Ирландия, Люксембург, Обединеното кралство, Полша, Словакия, Швеция и Чешката република). Трябва също да се спомене, че Белгия, Ирландия, Унгария, Франция и отскоро Финландия са създали длъжността „<u>кредитен омбудсман</u>“.</p> <p>Няколко държави-членки предприеха действия за борба със закъснените плащания, в очакване на преработката на директива за закъснените плащания и, в някои случаи,</p>
--	--

⁵⁵ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (Вж. таблиците с данни за страните за 2009 г. на SBA, раздел 5 за добрите практики.

⁵⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (Вж. таблиците с данни за страните за 2009 г. на SBA, раздел 5 за добрите практики.

	излизайки извън нейния обхват (Белгия, Германия, Обединеното кралство, Португалия и Франция). През 2010 г. Испания прие нов закон, който установява 30 дневен срок за публичните плащания и 60 дневен срок за плащанията между предприятия.
--	---

Принцип № 7: Единен пазар	22 държави-членки установиха оперативни практики на едно спиране (единни звена за контакт) ⁵⁷ . Те позволяват на доставчиците на услуги да се справят с административните формалности по електронен път, когато искат да извършват бизнес в Европа. 15 от тях осигуряват уебсайт на английски език освен на техния национален език(ци) (Белгия, Германия, Гърция, Дания, Естония, Италия, Испания, Литва, Кипър, Нидерландия, Португалия, Унгария, Финландия, Чешката република и Швеция).
----------------------------------	--

Принцип № 8: Умения и иновации	<p>Няколко държави-членки осигуряват <u>финансиране за новосъздадени иновативни предприятия</u>, по-специално чрез първоначален капитал и рисков капитал (Австрия, Белгия, Германия, Гърция, Испания, Обединеното кралство, Унгария, Финландия, Чешката република и Швеция). Други осигуряват финансова подкрепа за <u>иновативни центрове или центрове за конкурентоспособност</u>, като свързват университети, научноизследователски центрове и предприятия (Австрия, Белгия, Германия, Италия, Ирландия, Обединеното кралство, Франция и Чешката република). „<u>Иновационните ваучери</u>“, които позволяват на МСП да закупят иновативни консултантски услуги и ноу-хау, се използват широко (Австрия, Гърция, Ирландия, Нидерландия, Обединеното кралство, Португалия и Словения)⁵⁸.</p> <p><u>Други примери за добри практики</u></p> <p>Италия: С цел да се окуражи установяването на контакти между иновативни МСП, през юли 2010 г. беше приет закон, регламентиращ изграждането на мрежи от предприятията и предвиждащ фискални, административни и финансови стимули за тези мрежи⁵⁹.</p>
---------------------------------------	---

⁵⁷ http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go/

⁵⁸ „МСП, предприемачество и иновации“ проучвания на ОИСР относно МСП и предприемачеството, 2010 г.

⁵⁹ http://www.urp.it/allegati/Legge_2010_122.pdf (член 42).

<p>Принцип № 9: Превръщане на предизвикателствата на околната среда във възможности</p>	<p>С цел да се помогне на МСП да модернизират или заменят своето оборудване с енергийно ефективни алтернативи, няколко държави-членки осигуряват финансиране за енергийната ефективност чрез благоприятни условия за отпускане на заеми или директни субсидии (България, Белгия, Германия, Кипър, Малта, Обединеното кралство, Португалия, Словения и Франция). Някои също подкрепят МСП, които разработват бизнес възможностите на „зелените“ пазари (България, Германия, Словакия, Чешката република). Държавите-членки също осигуряват консултантски услуги за МСП, с цел да ги информират и повишат тяхната осведоменост относно енергийно ефективни, разходоспестяващи и бизнес възможности (Австрия, Белгия, България, Германия, Испания, Обединеното кралство, Унгария и Швеция)⁶⁰.</p>
	<p><u>Други примери за добри практики</u>⁶¹</p> <p>Дания: Чрез фонда за иновации в бизнеса (100 милиона EUR за периода 2010—2012 г.), създаден през 2009 г., датското министерство на икономиката и бизнес дейността подкрепя възможностите за бизнес на „зелените“ пазари.</p> <p>Нидерландия: Фондацията за знание и иновации в енергийните технологии и технологиите за околната среда (създадена през 2008 г.) е мрежа от 160 предприятия, изследователски институти и регионални и местни правителства, които съфинансират проекти за производството на екопродукти и технологии (например „интелигентни слънчеви приложения“, „интелигентни електроенергийни мрежи и т.н.).</p>
<p>Принцип № 10: Подкрепа за излизането на световните пазари</p>	<p>Няколко правителства подкрепят излизането на световните пазари на МСП, например чрез финансова подкрепа за насърчаване на износа, стратегии за достъп до пазара и участие в търговски изложения (Дания, Естония, Ирландия, Италия, Испания, Кипър, Латвия, Литва, Малта, Нидерландия, Обединеното кралство, Полша, Португалия,</p>

⁶⁰ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm
(Вж. таблиците с данни за страните за 2009 г. на SBA, раздел 5 за добрите практики.

⁶¹ Източник: SBA: База данни за добрите практики <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/best-practices/database/SBA/index.cfm?fuseaction=welcome.detail>

	<p>Словашката република, Франция, Чешката република и Швеция). Някои от тях (Дания, Словения) съсредоточават своето внимание върху бързоразвиващи се предприятия, които искат да излязат на световните пазари; някои други са установили нови агенции за насърчаване на износа (Люксембург) или нови програми за подпомагане (Унгария). Като пилотен проект се прилага наставническа програма, при която големи предприятия подпомагат излизането на световните пазари на МСП (Франция)⁶².</p>
--	---

⁶² http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm
(Вж. таблиците с данни за страните за 2009 г. на SBA, раздел 5 за добрите практики.